

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

29 september 2020

Agendapunt
11

Onderwerp

Verwerking meicirculaire 2020

Portefeuillehouder(s)

De heer P.H.G. Verlinden (wethouder)

Inhoudelijk voorstel

Eind mei is de meicirculaire 2020 gepubliceerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Aanvankelijk zou dit een versie worden met veel mutaties door de vertaling van het nieuwe verdeelstelsel met ingangsjaar 2021. Dat is echter doorgeschoven naar de decembercirculaire 2020 met ingangsjaar 2022. Daarnaast heeft de minister van Binnenlandse Zaken in een brief aan de Tweede Kamer laten weten, dat een eerste compensatie inzake de Coronacrisis met een hoogte van € 542 miljoen niet is meegenomen in deze circulaire. In de komende weken wordt een brief verwacht met de financiële doorvertaling en aan de hand daarvan worden de voorschotten verstrekt. In de septembercirculaire van 2020 worden de definitieve cijfers en de definitieve verdeling gepubliceerd voor dit eerste steunpakket aan decentrale overheden.

Ondanks het feit dat bovenstaande twee items niet zijn verwerkt in deze circulaire zijn er genoeg punten te vermelden met betrekking tot de circulaire. Hieronder worden deze eerst op landelijk niveau toegelicht en vervolgens wordt de vertaalslag gemaakt naar de lokale situatie van Leudal. Daarna wordt per punt de voorgestelde verwerking weergegeven en het resultaat van de circulaire dat resteert na deze verwerking. Voor het resultaat na voorgestelde verwerking, zal een voorstel tot definitieve verwerking worden gedaan.

Gemeentefonds op landelijk niveau

Afrekening voorgaande jaren

In de meicirculaire wordt traditiegetrouw een afrekening gedaan voor de voorgaande jaren. In deze circulaire zijn een tweetal zaken die hierin worden genoemd.

1. Het accres

Het accres hangt samen met de rijksuitgave en wordt in zowel de meicirculaire alsmede de septembercirculaire geactualiseerd. Bij de najaarsnota met de stand 1 oktober 2019 is een bedrag van € 1,3 miljard aan onderbesteding gereserveerd voor de prioriteiten van het kabinet Rutte III. Deze reservering is derhalve als uitgaven in 2019 aangemerkt. Mochten de feitelijke uitgave in een ander jaar plaatsvinden hebben deze geen nadelig of voordelig effect op het accres van dat jaar. Door deze reservering is het uiteindelijke accres van 2019 vastgesteld op 6,15%. Ten opzichte van de septembercirculaire is dit een positief effect van € 16 miljoen. Dit positieve effect heeft een incidenteel karakter.

2. Het BTW compensatiefonds (BCF)

Bij de septembercirculaire 2019 is een bedrag toegevoegd aan het gemeentefonds wegens de verwachte onderbesteding binnen het BCF. Bij de afrekening in de meicirculaire 2020 blijkt dat er een grotere onderbesteding is geweest dan voorheen aangenomen. Derhalve wordt een bedrag van € 31,6 miljoen toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit positieve effect heeft een incidenteel karakter.

Accres

Het accres 2020 is iets lager ten opzichte van de septembercirculaire 2019, per saldo een min van € 4 miljoen. Het accres 2021 is € 127 miljoen hoger ten opzichte van de septembercirculaire 2019, hoofdzakelijk als gevolg van hogere indices voor loon- en prijsontwikkeling in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Plan Bureau.

Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen zijn VNG en de Fondsbeheerders overeengekomen de accessen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van deze meicirculaire. Voor die jaren wordt dat dus ook de afrekening, tenzij er nog grote afwijkingen volgen. Dat houdt in dat er bij de meicirculaire 2020 en 2021 geen afrekening is voor het accres van voorgaande jaren.

Belangrijk aandachtspunt hierbij is de start van 2022. Nu de accressen zijn bevroren op de huidige stand kan dit grote effecten als deze vanaf 2022 weer gaan veranderen. In het verleden (2012) heeft dit geleid tot nadelen en daarbij behorende problemen bij de gemeente.

De accressen voor de jaren 2022 t/m 2024 hebben een negatief karakter van in totaal € 221 miljoen, door met name lager geraamde zorgkosten. In het licht van de huidige coronacrisis is dit een groot vraagteken, maar lokaal kan men hier niet van afwijken.

Opschalingskorting

Voor het jaar 2025 wordt een bedrag van € 140 miljoen uitgenomen uit het gemeentefonds als gevolg van de opschalingskorting. Hiermee is het volledige bedrag ad € 975 miljoen ingelost.

Sociaal domein

Met ingang van het uitkeringsjaar 2019 zijn verschillende onderdelen van het sociaal domein overgeheveld naar de algemene uitkering. Hierover ontvangen gemeente geen separate tegemoetkoming in de loon- en prijscompensatie meer. Bij de volgende 3 onderdelen is dat nog wel het geval en daarachter is ook het bedrag vermeld, wat de toevoeging is voor deze onderdelen.

1. Beschermd Wonen: ± € 58 miljoen dit is een mutatie van ± 3,25 %
2. Voogdij/18+: ± € 20 miljoen dit is een mutatie van ± 2,75 %
3. Participatie, m.n. WSW: ± € 60 miljoen dit is een mutatie van ± 3,25 %

Daarnaast is een bedrag van € 18 miljoen toegevoegd aan de integratie uitkering voogdij 18+, vanaf uitkeringsjaar 2021. Deze wordt bekostigd door een uitname uit het sub cluster jeugdhulp van de algemene uitkering.

In september 2020 wordt tevens de uitslag verwacht van het onderzoek naar de kosten Jeugdzorg. Gemeenten mogen in de aanloop hiervan een raming opnemen vanaf 2022 (dus ook in 2025) ter waarde van het gemeentelijk aandeel in € 300 miljoen. Voorwaarde is wel dat gemeenten tevens zelf maatregelen op dit taakveld treffen gericht op beheersing van kosten. En het kan geen kwaad de stelpost als een risico aan te merken in de risicoparagraaf.

In uitkeringsjaar 2021 wordt een uitname van € 465 miljoen voorzien voor Beschermd Wonen. Mensen met een psychische stoornis krijgen toegang tot de Wet Langdurige Zorg. Dit bedrag wordt naar de WLZ overgeheveld. Gemeenten hebben dan minder kosten.

Nieuwe integratie uitkering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Inburgering in werking. Zowel de incidentele bijdrage in de invoeringskosten als de structurele bijdrage in de uitvoeringskosten wordt verstrekt via een integratie-uitkering. De benodigde middelen voor de kosten van inburgeringsvoorzieningen worden verstrekt via een specifieke uitkering van het Ministerie van SZW. De verwachting is dat deze integratie uitkering bij de herijking van het gemeentefonds in 2022 wordt opgenomen in de algemene uitkering.

Overige belangrijke punten

Bijstandsontvangers

Voor het onderdeel bijstandsontvangers wordt normaliter een driejaars-gemiddelde gebruikt voor de berekening van de maatstaf. In verband met de coronacrisis is besloten de trend zoals deze gepresenteerd is bij de septembercirculaire 2019 aan te houden en niet bij te stellen met nieuwe cijfers. Dit gebeurt wel bij de septembercirculaire 2020, waar een stijging van de aantallen is te verwachten.

Medicijngebruik

In de algemene uitkering zitten 2 maatstaven met betrekking tot medicijngebruik. Kenmerk van de algemene uitkering is dat de maatstaven met enige regelmaat worden bijgewerkt, waar dit bij een integratie uitkering niet het geval is. Nu veel onderdelen van het sociaal domein zijn opgenomen in de algemene uitkering, worden ook deze maatstaven met een hogere frequentie geactualiseerd. Bij het medicijngebruik kan dit een groot positief effect hebben voor een bepaalde gemeente. Daartegenover staat een afname van de uitkeringsfactor met 13 punten. Tevens zijn de aantallen van deze maatstaf structureel gemaakt. Echter komen deze maatstaven te vervallen bij de herverdeling van het gemeentefonds. Het structureel ramen van deze extra inkomsten, kan in dat geval een groot nadelig herverdeeleffect hebben in 2022. Geadviseerd wordt om derhalve positieve effecten vanaf 2022 te corrigeren en niet mee te nemen.

Verdeelreserve

In verband met bovenstaande mutaties met betrekking tot het medicijngebruik en de afname van de uitkeringsfactor is besloten de verdeelreserve in te zetten voor 2 punten. Derhalve is het totale effect van bovenstaande 11 punten negatief.

Gemeentefonds naar Leudalse situatie

Afrekening voorgaande jaren

In de meicirculaire wordt traditiegetrouw een afrekening gedaan voor de voorgaande jaren. Zoals eerder geschreven betreft in dit geval 2 onderdelen.

1. Het accres (nummer 1 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)
 De toevoeging van een bedrag van € 16 miljoen als gevolg van de accres heeft een positief effect voor de gemeente Leudal ad € 27.224
2. Het BTW compensatiefonds (BCF) (nummer 2 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)
 De toevoeging van een bedrag van € 31,6 miljoen als gevolg van de accres heeft een positief effect voor de gemeente Leudal ad € 54.449.

Accres (nummer 3 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)
 De accres ontwikkelingen in het gemeentefonds hebben voor de jaren 2020 en 2024 een nadelig effect. De jaren 2021, 2022 en 2023 zijn daarentegen positief, zoals te zien in onderstaande figuur.

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
(Bedragen x €1)							
Accresontwikkeling meicirculaire	€	-	€ -8.776	€ 236.463	€ 537.715	€ 216.086	€ -110.816

Sociaal domein (nummer 4 en 5 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)

Zoals beschreven is aan zowel de integratie uitkering voorgedij 18+ alsmede de integratie uitkering participatie een bedrag toegevoegd voor loon en prijscompensatie. Daarnaast is er een bedrag toegevoegd aan de integratie uitkering voorgedij 18+ in verband met het gebruik van nieuwe gegevens. Aangezien de gemeente Leudal een van de gemeenten is, die gelden ontvangt in verband met de voorgedij 18+ is het voordeel op deze post groter dan de uitname uit de algemene uitkering. Alle gemeenten betalen immers de uitname, maar niet alle gemeenten krijgen een tegemoetkoming in deze kosten. Het effect van deze 2 posten is hieronder weergegeven.

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
(Bedragen x €1)							
Middelen participatie (IU)	€	-	€ 66.512	€ 145.242	€ 73.431	€ 77.592	€ 92.473
Voogdij 18+	€	-	€ 99.524	€ 433.283	€ 432.924	€ 432.505	€ 432.085

Nieuwe integratie uitkering (nummer 6 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)

De nieuwe integratie uitkering met betrekking tot de inburgering bestaat in 2020 uit een incidenteel bedrag voor de invoeringskosten. Vanaf 2021 bedraagt dit enkel het structurele bedrag ten aanzien van de uitvoering van de wetgeving. De middelen die hiermee gemoeid zijn staan hieronder weergegeven.

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
(Bedragen x €1)							
Inburgering (IU)	€	-	€ 71.003	€ 46.068	€ 102.388	€ 112.639	€ 112.639

Faciliteitenbesluit opvangcentra (nummer 7 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)

Gemeenten die opvang bieden aan asielzoekers die nog niet zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen ontvangen jaarlijks een bijdrage op grond van het Faciliteitenbesluit opvangcentra van het Ministerie van JenV. De uitkering dient ter compensatie van gelden die gemeenten normaliter via de algemene uitkering ontvangen. De gemeente Leudal is een van deze gemeente. Wegens een herberekening in verband met een onjuiste verdeeltabel in het verleden, ontvangt de gemeente Leudal een nabetaling van respectievelijk € 117.661 over 2018 en € 111.665 over 2019.

Overige belangrijke punten

Medicijngebruik (nummer 8 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)

De maatstaf met betrekking tot het medicijngebruik heeft voor de gemeente Leudal een positief effect. Echter is er voor gekozen om het advies te volgen en het positieve effect vanaf jaar 2022 direct te corrigeren, om bij de herverdeling van het sociaal domein geen extra herverdeeleffecten te krijgen. Gezien de situatie van de gemeente met betrekking tot de financiële positie is deze lijn gevolgd. Resteert hier enkel het nadelige effect op de uitkeringsbasis voor de jaren 2022 e.v. zoals te zien in onderstaande tabel.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	(Bedragen x €1)					
Ontwikkelingen in de uitkeringsbasis	€ 787.736	€ 287.191	€ 191.892	€ -576.388	€ -633.510	€ -790.932

Verdeelreserve (nummer 9 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)

De inzet van de verdeelreserve ten gunste van de algemene uitkering heeft een positief effect voor de gemeente Leudal. Dit positieve effect is te zien in onderstaande tabel.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	(Bedragen x €1)					
Vrijval verdeelreserve	€ -	€ 60.498	€ 60.632	€ 60.080	€ 60.024	€ 59.901

Overige ontwikkeling (nummer 10 in het financieel overzicht, zoals te zien bij de financiële verwerking van de circulaire)

In de circulaire zijn naast bovenstaande punten ook nog overige zaken te zien. Denk hierbij aan kleine bijstellingen van taakmutaties, mutaties met betrekking tot de WOZ of de afronding van de uitkeringsfactor. Deze zijn samengevoegd als overige mutaties in dit overzicht. Het effect hiervan is in onderstaande tabel te zien.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	(Bedragen x €1)					
Overige mutaties	€ -	€ 253.143	€ 184.272	€ 198.568	€ 239.621	€ 185.443

Financiële verwerking van de circulaire

Onderstaand wordt de voorgestelde verwerking van de circulaire gegeven. Deze is volledig gebaseerd op de verwerking zoals deze normaliter ook gebeurt. De verwerking van de meicirculaire betreft de mutaties in de algemene uitkering inclusief de integratie uitkeringen en decentralisatie uitkeringen. Kenmerkend van deze uitkeringen is de volledige beleids- en bestedingsvrijheid voor de raad. Van de voorgestelde verwerking kan derhalve altijd worden afgeweken (zoals ook beschreven in de raadsinformatiebrief van 17 maart 2020 met nummer LE2020UIT/0693). Belangrijk om te vermelden is dat saldi uit voorgaande jaren en het huidige jaar worden gestort dan wel onttrokken aan de egaliseringsreserve gemeentefonds. Bij deze reserve is een maximum vastgesteld van 2% van de algemene uitkering van de afgelopen 6 jaar. Op dit moment is het maximum derhalve een bedrag van € 996.461. Op dit moment resteert in het egaliseringsdeel van deze reserve een bedrag van € 557.000. Een toevoeging van € 439.461 is derhalve genoeg om aan het maximum te komen. Overige positieve saldi van 2019 en 2020 kunnen worden toegevoegd aan de begrotingsruimte of worden gestort in de algemene reserve. Na de voorstellen tot verwerking wordt ook hier een voorstel toe gedaan.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	(Bedragen x €1)					
1 Afrekening accres 2019	€ -	€ 27.224	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Afrekening BCF	€ -	€ 54.449	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Accresontwikkeling meicirculaire	€ -	€ -8.776	€ 236.463	€ 537.715	€ 216.086	€ -110.816
4 Middelen participatie (IU)	€ -	€ 66.512	€ 145.242	€ 73.431	€ 77.592	€ 92.473
5 Voogdij 18+	€ -	€ 99.524	€ 433.283	€ 432.924	€ 432.505	€ 432.085
6 Inburgering (IU)	€ -	€ 71.003	€ 46.068	€ 102.388	€ 112.639	€ 112.639
7 Faciliteitenbesluit opvangcentra	€ -	€ 229.326	€ -	€ -	€ -	€ -
8 Ontwikkelingen in de uitkeringsbasis	€ 787.736	€ 287.191	€ 191.892	€ -576.388	€ -633.510	€ -790.932
9 Vrijval verdeelreserve	€ -	€ 60.498	€ 60.632	€ 60.080	€ 60.024	€ 59.901
10 Overige mutaties	€ -	€ 192.645	€ 123.640	€ 138.488	€ 179.597	€ 125.542
11 Totaal	€ 787.736	€ 1.079.596	€ 1.237.220	€ 768.638	€ 444.933	€ -79.108

1. Afrekening accres 2019

Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Aangezien het enkel betrekking heeft op het jaar 2020 zal dit normaliter worden gestort in de egaliseringsreserve gemeentefonds.

2. Afrekening BCF

Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Aangezien het enkel betrekking heeft op het jaar 2020 zal dit normaliter worden gestort in de egaliseringsreserve gemeentefonds.

3. Accresontwikkeling meicirculaire

Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Ten aanzien van het bedrag dat betrekking heeft op het jaar 2020 zal dit normaliter worden gestort in de egaliseringsreserve gemeentefonds. Voor de jaren 2021 e.v. kan dit worden gemuteerd in de begrotingsruimte.

4. Middelen participatie

De middelen participatie wordt gesplitst in een tweetal onderdelen. Een van deze onderdelen is de WSW, waarbij deze altijd worden toegevoegd aan het budget binnen de participatiemiddelen. Voorgesteld wordt dit nu ook te doen. Voor toevoeging aan de egaliseringsreserve resteren onderstaande bedragen.

	2019	2020	2021	2022	(Bedragen x C1)	
					2023	2024
Middelen participatie (IU)	0	4.360	4.509	4.916	5.323 €	69.525

5. Voogdij 18+

De gemeente Leudal heeft voor het jaar 2020 e.v. een bijdrage voor de voogdij 18+ toegekend gekregen. Door het opheffen van de reserve 3D en het feit dat de 3D's gebruik maken van de begrotingsruimte, dient dit voordeel toegevoegd te worden aan de begrotingsruimte danwel de egaliseringsreserve gemeentefonds.

6. Inburgering

Voorgesteld wordt om dit bedrag te reserveren als taakmutatie. Op het moment dat bekend is op welk budget en in welke mate kosten worden gemaakt voor de inburgering, worden deze toegevoegd aan de budgetten. Indien het bedrag hoger is dan de kosten die de gemeente hiervoor maakt, zullen deze worden toegevoegd aan de begrotingsruimte. De uitvoeringskosten betreffen met name personele kosten of kosten voor inkoop/inhuur. De inburgeringskosten zelf worden via een specifieke uitkering ontvangen.

7. Faciliteitenbesluit opvangcentra

Aangezien in 2019 reeds een bedrag van € 165.000 gereserveerd is voor dit onderdeel is het voorstel de nabetaling toe te voegen aan de begrotingsruimte dan wel te storten in de egaliseringsreserve gemeentefonds.

8. Ontwikkelingen in de uitkeringsbasis

Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Ten aanzien van het bedrag dat betrekking heeft op het jaar 2020 zal dit normaliter worden gestort in de egaliseringsreserve gemeentefonds. Voor de jaren 2021 e.v. kan dit worden toegevoegd aan de begrotingsruimte.

9. Vrijval verdeelreserve

Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Ten aanzien van het bedrag dat betrekking heeft op het jaar 2020 zal dit normaliter worden gestort in de egaliseringsreserve gemeentefonds. Voor de jaren 2021 e.v. kan dit worden toegevoegd aan de begrotingsruimte.

10. Overige mutaties

Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Ten aanzien van het bedrag dat betrekking heeft op het jaar 2020 zal dit normaliter worden gestort in de egaliseringsreserve gemeentefonds. Voor de jaren 2021 e.v. kan dit worden toegevoegd aan de begrotingsruimte.

Uitgaande van de verwerking zoals hierboven vermeld, is onderstaande het resultaat van deze circulaire (regel met nummer 12).

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
11 Resultaat voor verwerking	€ 787.736	€ 1.079.596	€ 1.237.220	€ 768.638	€ 444.933	€ -79.108
4 Middelen participatie (IU)		€ -62.152	€ -140.733	€ -68.515	€ -72.269	€ -22.948
6 Inburgering (IU)		€ -71.003	€ -46.068	€ -102.388	€ -112.639	€ -112.639
12 Totaal na verwerking	€ 787.736	€ 946.441	€ 1.050.419	€ 597.735	€ 260.025	€ -214.695

Voorgesteld wordt om het resultaat van 2019 voor een bedrag van € 439.461 te storten in de egaliseringsreserve gemeentefonds. Hiermee is het maximum afgesproken bedrag van deze reserve bereikt. Voorgesteld wordt om het restant van het jaar 2019 ad € 348.275 te storten in de algemene reserve. Normaliter wordt dit toegevoegd aan de begrotingsruimte, maar gezien de huidige stand van de reserve na de onttrekking bij de jaarrekening van het resultaat is het verstandig dit incidentele overschot daarin te storten, om de weerstandratio te vergroten. Voor de jaren 2020 e.v. is het voorstel dit toe te voegen aan de begrotingsruimte.

Indien de voorgestelde verwerking volledig wordt gevolgd is onderstaande overzicht de nieuwe stand van de begrotingsruimte, zoals deze in de kadernota 2021-2024 is gepresenteerd.

+ = overschot/baat en - = tekort/last	(Bedragen x € 1.000)			
	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo na Kadernota 2021 incl. realisatie taakstellingen	-2.209	-3.742	-4.088	-3.688
Meicirculaire 2020	1.050	598	260	-215
Begrotingssaldo na Kadernota 2021 en Meicirculaire 2020 incl. realisatie taakstellingen	-1.159	-3.144	-3.828	-3.903
* Incidenteel begrotingssaldo na Kadernota 2021 en Meicirculaire 2020	1.976	224	0	0
* Structureel begrotingssaldo na Kadernota 2021 en Meicirculaire 2020 incl. realisatie taakstellingen	-3.135	-3.368	-3.828	-3.903
* Structurele begrotingsruimte na Kadernota 2021 en Meicirculaire excl. taakstellingen	-3.685	-5.093	-5.678	-5.753

* Conform richtlijn van de provincie dient het begrotingssaldo gesplitst te worden in incidenteel en structureel. Op basis van de structurele begrotingsruimte wordt het begrotingsevenwicht getoetst. In de kadernota en begroting worden deze gegevens daarom gepresenteerd.

Heythuysen, 16 juni 2020

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De secretaris,

De burgemeester,

Ing. E.L.A. Lucassen (ls.)

D.H. Schmalschläger